

Motion till riksdagen 2007/08:Ju212

av **Marietta de Pourbaix-Lundin (m)**

Skyldighet att bistå nödställd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lag om ett straffrättsligt ansvar för underlåtenhet att bistå nödställd i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Det finns i svensk rätt i dag ingen allmän skyldighet att bistå personer som befinner sig i livsfara eller i allvarlig fara för sin hälsa. Under vissa speciella omständigheter kan den som iakttar ett pågående allvarligt brott och som har möjlighet att larma polis eller annan, men underlåter att göra det, straffas för underlåtenhet att avslöja brott. I speciallagstiftning finns också vissa skyldigheter, t.ex. att varna och larma vid brand och att stanna kvar på plats om man har haft del i uppkomsten av en trafikolycka.

Jag anser att det bör införas ett straffrättsligt ansvar för den som underlåter att tillkalla hjälp eller att försöka rädda eller på annat sätt bistå en nödställd person som befinner sig i allvarlig fara för liv eller hälsa. I ringa fall skall dock inte dömas till ansvar och inte heller om ett ingripande inte kunde ske utan fara för den ingripande eller någon annan.

Det är viktigt för ett fungerande rättssamhälle att människor inte får vara hur likgiltiga som helst inför andra människors väl och ve. Lagstiftningen behövs därför att det verkar som om likgiltigheten, eller intresset av att inte bli inblandad, ökar i samhället. Jag är övertygad om att en lagfäst skyldighet att bistå kommer att leda till att det blir lättare för en nödställd att få hjälp, inte bara genom en förbipasserandes försorg utan också genom att flera förbipasserande kan förmå varandra att bistå på ett aktivt sätt.

I tidigare behandling av motsvarande förslag har justitieutskottet bland annat uttalat att det sannolikt finns ett stöd i det allmänna rättsmedvetandet för att straffrättsligt reglera underlåtenhet att bistå nödställd. Utskottet har också

Fel! Okänt namn på

uttalat att det kan finnas ett värde i att samhället bekräftar den allmänna moraliska skyldighet som finns att hjälpa någon som befinner sig i en nödsituation. Utskottet har dock menat att svårigheter föreligger för enskilda att avgöra när de är skyldiga att ingripa samt för domstolar att utan preciseringar tillämpa en sådan lagstiftning.

Jag menar att det sannolikt blir enklare att utan preciseringar tillämpa en strafflagsbestämmelse om att bistå nödställd än vad som gäller beträffande huvuddelen av befintlig svensk lagstiftning. Det blir fråga om att i efterhand bestämma händelseförloppet och vad som kan anses vara att bistå respektive att inte bistå. Den aktiva handling som eftersträvas när det gäller att bistå nödställd är av positivt slag. I stort sett varje åtgärd – liten som stor – som kan vidtas med detta mål i sikte leder ju till straffrihet.

Den socialdemokratiska regeringen valde att inte lagstifta om skyldighet att bistå nödställd med anledning av utredningen Straffansvarets gränser (SOU 1996:185). Alliansregeringen kan behöva komplettera denna drygt tio år gamla utredning. Jag tror dock att tillräckligt underlag finns för att lagstifta om skyldighet att bistå nödställd om bara viljan finns.

Stockholm den 26 september 2007

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)